

לשלמם למוכר, שהרי התברר שהשטר הראשון היה מזויף, אבל לפי רב אחא אין צריך לשלמם.

ג. ולעניין **טסקא**. מס המלך המוטל על הקרקע. לפי רפרם, על המוכר לפרוע את הטסקא שבין זמן שטר ראשון לזמן שטר שני. ולפי רב אחא, חוב זה מוטל על הלוקח.

מאי הוי עלה דכתובה? מאימתי גובה אותה כאשר יש שתי כתובות?

תא שמע, דאמר רב יהודה אמר שמואל

מתנה (41) לשיעבודיה של השטר הראשון (42). **מאי בינייהו**, מאי נפקא מינה בין טעמו של רפרם לטעמו של רב אחא?

איכא בינייהו דברים אלו:

א. **אורועי פהדי**. לפי רפרם, יש ריעותא (43) על העדים שחתמו בשטר הראשון, שהרי הודה שהשטר הוא היה מזויף. אבל לטעמו של רב אחא — כשרים הם.

ב. **ולשלומי פירי** שאכל הלוקח בין זמן שטר ראשון לזמן שטר שני. לפי רפרם צריך

וביאר, שכוונתם לומר שלא תועיל אף הצטרפות של עד אחר לפסלם, כיון שאין לזה דין הגדה, אלא הוכחה בעלמא. שהרי לא העיד שפסולים הם, אלא כיון שקיבל הלוקח שטר שני — החזיקם לפסולים].

ותורי"ד כתב, דהיינו שאם יש לו שטר אחר שהם חתומים בו, הרי הוא בטל, דהרי פיו כמאה עדים דמי לגבי עצמו, והוא הודה שהם פסולים. אבל לעלמא ודאי דלאו כל הימנו לפסלם! ומדוייק שנקט הש"ס לשון "אורועי סהדי", ולא נקט לשון פסול.

וכן הביאו תוס' בשם ר"י, דהיינו שאם יש למקבל המתנה איזה שטר אחר שעדים אלו חתומים בו, מרעין ליה לשטרא, הואיל והוא מודה שהן פסולין. או שמא הוא זיף חתימתם בשטר הראשון, ואם כן, בכל שטר שיוציא, שהם חתומים בו, חיישינן שמא גם בו זיף את חתימתם [הרא"ש].

וההפלאה כתב לבאר דעת רש"י, דאכן נפסלים העדים כיון שיש כאן שני עדים שמעידים לפסלם: המוכר והלוקח. שהרי בזה שהסכימו לכתוב שטר שני, הרי הם מחזיקים את העדים הראשונים לפסולים.

41. איכא למתמה, מה שייך מחילת שיעבוד גבי מתנה?

והביאו תוס' בשם ר"י, שנפקא מינה כגון שקנה הנותן שדה ליד השדה שנתן בין זמן הראשון לזמן שני, ועתה מחל מקבל המתנה לשיעבודא, ולא יוכל לטעון דינא דבר מצרא.

ובשם רשב"א הביאו, דנפקא מינה אם לזה הנותן בין זמן הראשון לזמן שני, שיטרפו בעלי חובו מאותה שדה. [א"נ אם יאכל הנותן פירות בין זמן ראשון לשני].

42. בתוס' רי"ד הוסיף, דהיינו, שפייסו המוכר ללוקח שימחול על שעבוד זמן ראשון, וכגון שהיה לו למוכר שום שדה למכור בין זמן ראשון לזמן שני, ולא היה הלוקח רוצה לקנותו מפני שיעבודו של זה, לפיכך פייסו שימחול שעבודו.

43. רש"י כתב שלשיטת רפרם פסולים הם. וכתבו התוס' שתימה גדולה היא, שהרי אין יכול לפסול את העדים בענין זה!

[והגרעק"ע תמה על לשון התוס' בקושייתם: "דאין יכול לפסול העדים בענין זה", מה כוונתם במה שסיימו "בענין זה"?